

Likabehandlingsplan

plan för arbetet mot trakasserier,
diskriminering och kränkande behandling

Härmsta förskola

Giltighetstid: 2021-11-30 – t.o.m. 2022-11-30

Ansvarig rektor: Ingela Henningsson

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Vår Förskola ska präglas av ett öppet och utforskande klimat där alla barn kunna känna trygghet, nyfikenhet och glädje inför dagen, livet och varandra. Genom att barnen uppmuntras till att hjälpa varandra, samarbeta kring att lösa konflikter, turtagning och kompisskap. När vi arbetar i mindre grupper så får barnen mötas i olika konstellationer och därigenom skapas många tillfällen till att lära känna varandra i olika sammanhang

3. Kartläggning av riskområden

Hus A: Eftersom hösten inleddes med fortsatta restriktioner så visar kartläggningen att vi behöver fortsätta att arbeta med gruppens gemenskap och trygghet i och med att vi är ute i större utsträckning. De metoder och verktyg vi använt tidigare under pandemin fortsätter vi att utveckla och anpassa för att kunna användas ännu mer under vår utevistelse. De vuxnas placeringar på gården är viktiga för att inga dolda platser ska kunna uppstå.

Hus B: När nya grupper ska skapas så visar kartläggningen att det är viktigt att skapa trygga grupperingarna bland de yngsta barnen. Kartläggningen visar även det påbörjade arbetet med stödtecken har givit effekt och fortsätter då under kommande år för att implementera verktyget ännu mer.

4. Mål för arbetet

Hus A : Alla barn ska känna trygghet, leka med många olika kompisar i de olika lärmiljöerna både inomhus och utomhus,

Hus B: Alla barn ska känna trygghet, känna att de kan kommunicera med varandra och de vuxna. Skapa trygga grupperingar i verksamheten.

5. Handlingsplan

Hus A:

Vi börjar alltid höstterminen med ett planerat värdegrundsarbete. Gemensamma samlingar utomhus så barnen lär känna varandra när vi fått många nya barn i gruppen. Vi leker gruppstärkande lekar, sjunger namnsånger så barnen lär sig varandras namn. Vi låter barnen jobba med "Kompisböckerna" (Barnkonventionen) där barnen ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. (utvärderas maj-22 Ingela, Lena och Fina)

Nu när det varit mycket utevistelse har vi sett att konflikterna ökat. Vi pedagoger tänker då på att sprida ut oss över hela gården. Vi har sett att barnen gärna vill leka där vi inte ser dem och hinner då inte avleda innan en konflikt uppstår.

Vi måste därför röra oss runt hela gården så vi ser alla barn.

För att minska konflikter och för mycket tillsägelser bryter vi av med gemensamma lekar och aktiviteter. (utvärderas maj-22 Ingela, Lena och Fina)

För att inkludera alla (även de vi har svårt att få med) i den planerade aktiviteten tar vi tillvara på det enskilda barnets intresse, anpassar aktiviteten och innehållet efter barnens förmågor. (utvärderas maj-22 Ingela, Lena och Fina)

Vi arbetar vidare med bildstöd och stödtecken för alla barnen, vid samlingar, rutinsituationer, aktiviteter och vid måltiderna. Vi använder oss av aktivitetstavlan varje dag, som visar vart och med vem barnen ska jobba/ leka med i de olika lärmiljöerna.

Vi tydliggör för barnen genom att ha bilder på barnen och oss pedagoger uppsatta på tavlan. Varje vecka tränar vi på ett nytt tecken som alla barn får ta del av, så även dem kan kommunicera med barnen som har språksvårigheter. (Utvärderas maj-22 Ingela, Lena och Fina)

Vi kommer regelbundet att läsa ur "kompisböckerna" i mindre grupper och göra reflektioner tillsammans med barnen. I temat kan vi använda oss av innehållet i sagorna som utgångspunkt för samtal. .

Vi sätter samman grupper i leksituationer som ska gynna trygghet och lek. Inomhus delar vi upp barnen i de olika rummen och utomhus erbjuder vi ledda lekar. Detta kommer vi att erbjuda på samlingstid när vi är färre ute på gården.

De äldre barnen kommer att uppmuntras till ett ökat ansvarstagande för de yngre när det gäller att hjälpa till med. ex påklädning, städning, visa lekmöjligheter i de olika rummen samt trösta någon som är ledsen.

Vi fortsätter att ge barnen möjligheter att förstå hur man är en bra kompis genom att lyfta goda handlingar på samlingen och utse veckans kompis. Mycket utvistelse ger större utrymme och tillfällen att leka över avdelningsgränserna.

utvärderas i maj-22, pedagogerna på GH.

Hus B:

Vi har för avsikt att träna påklädning med barnen, detta gör vi genom att dela upp så att en pedagog tar med sig några barn ut i hallen och sedan slussas barnen ut i omgångar. Det ger möjlighet att se och hjälpa varje enskilt barn och samtidigt skapa ett lugn och trygghet i hallen. (Uppföljning och utvärdering Maj -22 av en pedagog från Spiltan och en pedagog från Krubban)

Vi kommer att utnyttja våra utrymmen mer vid full barngrupp, till exempel matrum och hall. Vi vill göra dessa utrymmen mer inbjudande och inspirerande för lek, lärande och kreativitet. (Uppföljning och utvärdering sker sista utvecklingsdag VT-22 av samtliga pedagoger i Hus B)

Vi arbetar oftare med att dela arbetslaget, till exempel att två pedagoger är inne medan den tredje går ut med några barn. Det ger möjlighet till dokumentation, aktivitet, egen reflektion/ pedagogisk dokumentation utifrån tidigare aktivitet. (Uppföljning och utvärdering sker sista utvecklingsdag VT-22 av samtliga pedagoger i Hus B)

6. Utvärdering av genomförda insatser

Hus A: Vi har valt böcker ur kompisbokserien som passat till vårt tema. Vi fortsätter med detta under våren. I mindre grupper har barnen fått tagit del av vad barnkonventionen ÄR och sedan resonerat om olika dilemman i boken. Även i själva temaarbetet har barnen fört samtal om ex. allas rätt till bostad, mat och kläder, och det har gjorts begripligare för barnen när det tas upp i ett sammanhang de jobbar med, såsom trollet i sagan ex.. Barnen uppskattar såväl ledda lekar som Miniröris och det fungerar bra att passa på när de andra gått in så det är färre distraktioner på gården. De större växer när de får ta ansvar för de yngre på avdelningen , ex, när de får hjälpa dem med avklädning.

Vi märker att en tydlig styrning av lekplaceringar i rummen gynnar lugn och trygghet i barngruppen. Samtidigt är det viktigt att barnen får utmanas med nya kompisrelationer. Våra reflektioner och kollegiala samtal om miljöerna är återkommande och av stor vikt.

Vi märker att barnen mår bra av mycket utevistelse. De blir friska, pigga, leker mer koncentrerat då de är inomhus och det minskar tillfällena av konfliktsituationer. Leken inne känns lockande eftersom de tillbringar så stor del utomhus, samtidigt som leken utomhus ger större möjligheter till rörelse och lekar över avdelningsgränser.

Hus B

Arbetet med stödtecken har fungerat väl, kommunikationen bland barnen har ökat och intresset för stödtecken är stort.

Höstterminen fokuserade vi på att skapa en trygghet i arbetslag och barngrupp, då både ny personal och nyinskolade barn tillkom. Detta innebar att indelningen av barnen i mindre grupper skedde med blandat resultat. Vi valde olika tillvägagångssätt över huset utifrån de förutsättningar vi hade. Vi upplevde att det blev "enklare" att dela upp barnen under vårterminen då vi alla kände oss mer trygga med varandra. Vi upplevde att det var utmanande att dela upp oss inne på avdelningen, därmed tar vi lärdom av detta och kommer försöka utnyttja våra lokaler bättre för att på så vis kunna dela upp oss i mindre grupper, för ljudnivå, arbetsmiljö och trygghetens skull.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Genom observationer tolkar vi barnens samspel med varandra, både genom kroppsspråk, uttryck och deras samtal. Utifrån detta försöker vi tillgodose barnens behov och önsknings. Genom att använda stödtecken och bilder visar fler barn vad de vill och kan kommunicera vilket leder till delaktighet i vardagen. De äldre barnen har lättare att kommunicera och kan på olika sätt ta del av och ha inflytande över dagen i förskolan.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar pedagog/mentor.
- Pedagog/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göras sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

